

A BIZOTTSÁG (EU) 2017/2359 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE**(2017. szeptember 21.)****az (EU) 2016/97 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a biztosítási alapú befektetési termékek értékesítésére vonatkozó tájékoztatási követelmények és üzletviteli szabályok tekintetében történő kiegészítéséről****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a biztosítási értékesítésről szóló, 2016. január 20-i (EU) 2016/97 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 28. cikke (4) bekezdésére, 29. cikke (4) bekezdésére és 30. cikke (6) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2016/97 irányelv a valamennyi biztosítási termékre meghatározott üzletviteli standardokon túl a biztosítási alapú befektetési termékek kezelését célzó speciális standardokról rendelkezik.
- (2) Az (EU) 2016/97 irányelv felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az említett speciális szabályok alkalmazási kritériumainak és alkalmazásuk gyakorlati részleteinek további részletes meghatározása céljából. A releváns felhatalmazások az összeférhetetlenségről, az ösztönzőkről, valamint az alkalmasság és a megfelelés értékéről szóló szabályokra vonatkoznak. Az e felhatalmazások alapján elfogadott rendelkezéseket célszerű egyetlen jogi aktusba foglalni azok koherens alkalmazásának és annak biztosítása érdekében, hogy a piaci szereplők és az illetékes hatóságok, valamint a befektetők átfogó képet kapjanak a rendelkezésekről és azokhoz könnyen hozzáférjenek. A rendeleti forma minden piaci szereplő számára koherens keretet nyújt, és a legalkalmasabb az egyenlő feltételek, az egységes versenyszabályok és a fogyasztóvédelem megfelelő szintjének biztosítására.
- (3) Az ügyfelek vagy potenciális ügyfelek érdekeit esetlegesen sértő összeférhetlenség típusainak meghatározása céljából figyelembe veendő körülményeknek és helyzeteknek olyan eseteket kell magukban foglalniuk, amelyekben a biztosításközvetítő vagy a biztosító valószínűsíthetően pénzügyi nyereséghez jut vagy pénzügyi veszteséget kerül el az ügyfél kárára. Ezekben a helyzetekben ugyanakkor nem lehet elegendő az, hogy a biztosításközvetítő vagy biztosító előnyhöz juthat, amennyiben ez nem jár az ügyfél számára kifejezetten káros hatással, vagy hogy egy ügyfél – akivel szemben a biztosításközvetítőt vagy biztosítót kötelezettség terheli – nyereséghez juthat vagy veszteséget kerülhet el, amennyiben ez nem jár egy másik ilyen ügyfél számára káros hatással.
- (4) A fogyasztóvédelem megfelelő szintjének biztosítása mellett a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése érdekében az összeférhetlenség kezelését célzó szervezeti intézkedéseket és eljárásokat körültekintően a biztosításközvetítő vagy biztosító, valamint azok csoportjának méretéhez és tevékenységéhez, továbbá az ügyfél érdekei sérelmének kockázatához kell igazítani. Meg kell határozni a lehetséges intézkedések és eljárások nem kimerítő jellegű listáját annak érdekében, hogy az a biztosításközvetítők és biztosítók számára iránymutatásul szolgáljon az összeférhetlenség kezelése céljából rendszerint figyelembe veendő intézkedéseket és eljárásokat illetően. Az üzleti modellek különbözősége miatt előfordulhat, hogy a javasolt intézkedések és eljárások nem minden biztosításközvetítő és biztosító esetében relevánsak. Előfordulhat, hogy azok nem megfelelőek különösen a kis méretű biztosításközvetítők és azok korlátozott tevékenységi köre szempontjából. Ilyen esetekben a biztosításközvetítőknek vagy biztosítóknak képesnek kell lenniük olyan alternatív intézkedések és eljárások elfogadására, amelyek – sajátos helyzetükben – alkalmasabbak annak biztosítására, hogy az értékesítési tevékenységek folytatására az ügyfél legjobb érdekének megfelelően kerüljön sor.
- (5) Miközben az (EU) 2016/97 irányelv előírja a konkrét összeférhetlenségekre vonatkozó tájékoztatást, ehhez az intézkedéshez csak végső esetben lehet folyamodni, amikor a szervezeti és adminisztratív intézkedések nem elegendőek ahhoz, hogy kellő megbízhatósággal biztosítsák az ügyfél érdekeit fenyegető kockázatok megelőzését, mivel a tájékoztatásra való túlzott hagyatkozás az ügyfél érdekei hatékony védelmének hiányát eredményezheti. Az összeférhetlenségről valamely biztosításközvetítő vagy biztosító által adott tájékoztatás nem mentesítheti az érintett biztosításközvetítőt vagy biztosítót az ügyfélnek okozott kár megelőzésének leghatékonyabb eszközeit jelentő szervezeti és adminisztratív intézkedések fenntartásának és alkalmazásának kötelezettsége alól.

⁽¹⁾ HL L 26., 2016.2.2., 19. o.

- (6) Az irányelvben meghatározott standardok gyakorlati végrehajtásának elősegítése érdekében részletesebben meg kell határozni a biztosításközvetítők és biztosítók által fizetett vagy kapott ösztönzők értékelésének kritériumait. Az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás minőségére gyakorolt esetleges káros hatás értékeléséhez relevánsnak tekintett kritériumok nem kimerítő jellegű felsorolását e célból iránymutatásként rendelkezésre kell bocsátani a fogyasztóvédelem megfelelő szintjének biztosítása érdekében.
- (7) Az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdésében meghatározott alkalmassági értékelés és az irányelv 30. cikkének (2) bekezdésében meghatározott megfelelőségi értékelés az azokhoz kapcsolódó értékesítési tevékenységekre tekintettel eltérő terjedelműek, valamint eltérő funkciókkal és jellemzőkkel rendelkeznek. Ezért egyértelműen rögzíteni kell az egyes ilyen értékelésekhez szükséges információk megszerzése és az értékelések elvégzése során betartandó standardokat és követelményeket. Azt is egyértelművé kell tenni, hogy az alkalmasság és a megfelelőség értékelése nem érinti a biztosításközvetítők és biztosítók arra vonatkozó kötelezettségét, hogy bármely biztosítási szerződés megkötése előtt az ügyféltől szerzett információ alapján meghatározzák az adott ügyfél igényeit és szükségleteit.
- (8) Az alkalmasság értékelését nem pusztán a biztosítási alapú befektetési termékek vásárlására vonatkozó ajánlásokkal kapcsolatban, hanem az adott termék életciklusa során tett minden személyes ajánlás esetében el kell végezni, mivel az ilyen helyzetek pénzügyi ügyletekre vonatkozó tanácsadást foglalhatnak magukban, amelynek az adott ügyfél ismereteinek, tapasztalatainak és pénzügyi helyzetének részletes elemzésén kell alapulnia. Az alkalmassági értékelés különösen olyan döntések esetében szükséges, amelyek az alapul szolgáló befektetési eszközök váltására vagy valamely biztosítási alapú befektetési termék megtartására, illetve eladására vonatkoznak.
- (9) mivel a biztosítási alapú befektetési termékek piaci kitétsége nagyrészt az alapul szolgáló befektetési eszközök megválasztásától függ, előfordulhat, hogy az ilyen termék az említett eszközök kockázatai, a termék típusa vagy jellemzői, illetve az alapul szolgáló befektetési eszközök váltásának gyakorisága miatt az ügyfél vagy potenciális ügyfél számára alkalmatlan. Az ilyen termék akkor is alkalmatlan lehet, ha az alapul szolgáló befektetések nem megfelelő portfólióját eredményezné.
- (10) A biztosításközvetítőknek és biztosítóknak akkor is felelősnek kell maradniuk az alkalmassági értékelés elvégzéséért, amennyiben a biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos tanácsadást teljes mértékben vagy részben automatizált vagy félig automatizált rendszeren keresztül biztosítják, mivel az ilyen rendszerek olyan személyre szabott befektetési ajánlásokat adnak, amelyeknek alkalmassági értékelésen kell alapulniuk.
- (11) A termék hosszú távú fejlesztésével kapcsolatos tanácsadás megfelelő szintjének biztosítása érdekében indokolt, hogy a biztosításközvetítők és biztosítók belefoglalják az alkalmasságra vonatkozó nyilatkozatba, hogy az ajánlott biztosítási alapú befektetési termékek valószínűsíthetően indokolják-e, hogy az ügyfél a rendelkezések rendszeres felülvizsgálatát kérje, és felhívják erre az ügyfelek figyelmét.
- (12) mivel főszabály szerint a megfelelőség értékelését minden olyan esetben el kell végezni, amelyben biztosítási alapú befektetési termékeket tanácsadás nélkül értékesítenek, a biztosításközvetítőknek és biztosítóknak ezt az értékelést valamennyi olyan helyzetben el kell végezniük, amelyben – a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezéseivel összhangban – az ügyfél az értékesítést tanácsadás nélkül kéri, és amelyben az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesülnek. Az olyan esetekben, amelyekben azért nem lehet alkalmassági értékelést végezni, mert az ügyfél pénzügyi helyzetére és befektetési céljaira vonatkozó szükséges információ nem szerezhető be, előfordulhat, hogy – a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezéseivel összhangban – az ügyfél vállalja az értékesítési szerződés tanácsadás nélküli megkötését. Ugyanakkor annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfél rendelkezzen a kapcsolódó kockázatok megértéséhez szükséges ismeretekkel és tapasztalatokkal, e helyzetekben megfelelőségi értékelést kell végezni, hacsak az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesülnek.
- (13) Az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának ii. alpontja alkalmazásában kritériumokat kell meghatározni annak értékelésére vonatkozóan, hogy az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának i. alpontjában foglalt feltételeket nem teljesítő biztosítási alapú befektetési termék mindazonáltal nem összetett terméknek tekinthető-e. Ebben az összefüggésben a biztosítékok nyújtása fontos szerepet tölthet be. Amennyiben egy biztosítási alapú befektetési termék lejárakor olyan biztosítékot nyújt, amely legalább az ügyfél által kifizetett – az indokolt költségeket nem tartalmazó – teljes összeget fedezi, az ilyen biztosíték jelentősen korlátozza az ügyfél piaci ingadozásoknak való kitétségének mértékét. Ezért további feltételek teljesülése esetén indokolt lehet az ilyen terméket az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (3) bekezdése alkalmazásában nem összetett terméknek tekinteni.

- (14) Az (EU) 2016/97 irányelv minimális harmonizációt tűz ki célként, és így nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy szigorúbb rendelkezéseket tartsanak fenn, illetve vezessenek be az ügyfelek védelme érdekében, amennyiben e rendelkezések összhangban vannak az uniós joggal. Ezért az (EU) 2016/97 irányelvben rögzített követelmények további pontosítása céljából a Bizottság által elfogadott bármely rendelkezést úgy kell kialakítani, hogy az lehetővé tegye a tagállamok számára nemzeti joguk szigorúbb rendelkezéseinek fenntartását.
- (15) Annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok és a biztosítási szakemberek alkalmazkodhassanak az e rendeletben foglalt új követelményekhez, e rendelet alkalmazásának kezdő napját össze kell hangolni az (EU) 2016/97 irányelvet átültető nemzeti intézkedések alkalmazandóvá válásának időpontjával.
- (16) A Bizottság kikérte az 1094/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ létrehozott Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság szakvéleményét ⁽²⁾,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Hatály

Ezt a rendeletet a biztosítási alapú befektetési termékek biztosításközvetítők vagy biztosítók által végzett értékesítésével kapcsolatos biztosítási értékesítésre kell alkalmazni.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- „érintett személy”: a biztosításközvetítő vagy biztosító összefüggésében a következők valamelyike:
 - adott esetben a biztosításközvetítő vagy a biztosító igazgatója, tulajdonosa vagy ezzel egyenértékű személy, illetve vezetőségének tagja;
 - a biztosításközvetítő vagy a biztosító alkalmazottja, illetve bármely más természetes személy, aki szolgáltatást a biztosításközvetítő vagy a biztosító rendelkezésére és ellenőrzése alá bocsátja, és aki részt vesz a biztosítási alapú befektetési termékek értékesítésében;
 - olyan természetes személy, aki kiszervezési megállapodás alapján közvetlenül részt vesz a biztosításközvetítő vagy a biztosító számára nyújtott szolgáltatásban, biztosítási alapú befektetési termékek biztosításközvetítő vagy biztosító általi értékesítése céljából;
- „ösztönző”: biztosítási alapú befektetési termék értékesítésével összefüggésben a biztosításközvetítő vagy a biztosító által bármely félnek – a szóban forgó ügyletben érintett ügyfél vagy az ezen ügyfél képviseletében eljáró személy kivételével – nyújtott díj, jutalék vagy nem pénzbeli előny, illetve az ilyen fél által a biztosításközvetítő vagy a biztosító részére nyújtott díj, jutalék vagy nem pénzbeli előny;
- „ösztönzési rendszer”: az ösztönzők fizetésére – ideértve az ösztönzők fizetésének feltételeit is – vonatkozó szabályok összessége.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1094/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság) létrehozásáról, valamint a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/79/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 48. o.).

⁽²⁾ Technical Advice on possible delegated acts concerning the Insurance Distribution Directive (Szakvélemény a biztosítási értékesítésről szóló irányelvhez kapcsolódó felhatalmazáson alapuló jogi aktusokról), EIOPA-17/048, 2017. február 1., elérhető itt: <https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA%20Technical%20Advice%20on%20the%20IDD.pdf>.

II. FEJEZET

ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG ÉS ÖSZTÖNZŐK

3. cikk

Az összeférhetetlenség megállapítása

(1) Az (EU) 2016/97 irányelv 28. cikkével összhangban a biztosítási alapú befektetési termékekhez kapcsolódó biztosítási értékesítési tevékenységek folytatása során keletkező és az ügyfél érdekei sérelmének kockázatával járó összeférhetlenségi formák azonosítása érdekében a biztosításközvetítőknél és biztosítóknál értékelniük kell, hogy maguknak, valamely érintett személynek vagy bármely, hozzájuk ellenőrzés révén közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó személynek olyan érdeke fűződik-e a biztosítási értékesítési tevékenységek eredményéhez, amely megfelel az alábbi kritériumoknak:

- a) eltér az ügyfél vagy a potenciális ügyfél biztosítási értékesítési tevékenységek eredményéhez fűződő érdekétől;
- b) az értékesítési tevékenységek eredményét az ügyfél kárára képes befolyásolni.

A biztosításközvetítők és biztosítók ugyanígy kötelesek eljárni a két ügyfél közötti összeférhetlenség megállapítása céljából.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés céljából a biztosításközvetítőknél és biztosítóknál minimumkritériumok alkalmazásával figyelembe kell venniük az alábbi helyzeteket:

- a) a biztosításközvetítő vagy a biztosító, valamely érintett személy vagy bármely, hozzájuk ellenőrzés révén közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó személy valószínűsíthetően pénzügyi nyereséghez jut vagy pénzügyi veszteséget kerül el az ügyfél esetleges kárára;
- b) a biztosításközvetítő vagy a biztosító, valamely érintett személy vagy bármely, hozzájuk ellenőrzés révén közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó személy pénzügyi vagy egyéb ösztönző miatt egy másik ügyfél vagy ügyfélcsoport érdekét részesíti előnyben az ügyfél érdekével szemben;
- c) a biztosításközvetítő vagy a biztosító, valamely érintett személy vagy bármely, hozzájuk ellenőrzés révén közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó személy jelentős mértékben részt vesz a biztosítási alapú befektetési termékek kezelésében vagy fejlesztésében, különösen amennyiben e személy befolyással bír az említett termékek árazására vagy értékesítésének költségeire.

4. cikk

Összeférhetlenségi politika

(1) Az (EU) 2016/97 irányelv 27. cikkének alkalmazásában a biztosításközvetítőknél és biztosítóknál olyan hatékony, írásban rögzített összeférhetlenségi politikát kell kidolgozniuk, bevezetniük és fenntartaniuk, amely megfelel méretüknek és felépítésüknek, valamint tevékenységük jellegének, nagyságrendjének és összetettségének.

Amennyiben a biztosításközvetítő vagy biztosító egy csoport tagja, a politikának figyelembe kell vennie azokat a körülményeket, amelyekről a biztosításközvetítő vagy biztosító tud vagy tudnia kellene, és amelyek a csoport többi tagjának struktúrájából és üzleti tevékenységéből következően összeférhetlenséghez vezethetnek.

(2) Az (1) bekezdésnek megfelelően kidolgozott összeférhetlenségi politika a következőket tartalmazza:

- a) a végzett konkrét biztosítási értékesítési tevékenységek tekintetében azon körülmények, amelyek az ügyfél vagy ügyfelek érdekeiben okozott kár kockázatát hordozó összeférhetlenséget jelentenek vagy ahhoz vezethetnek;
- b) az összeférhetlenség kezelése és az ügyfél érdekei sérelmének megelőzése érdekében követendő eljárások és meghozandó intézkedések.

5. cikk

Az összeférhetlenségi politikán alapuló eljárások és intézkedések

(1) A 4. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett eljárásoknak és intézkedéseknek meg kell felelniük a biztosításközvetítő vagy a biztosító, valamint azon csoport méretének és tevékenységeinek, amelyhez a biztosításközvetítő vagy a biztosító adott esetben tartozik, illetve az ügyfél érdekeit érintő kár kockázatának.

A 4. cikk (2) bekezdésének b) pontjával összhangban követendő eljárásoknak és meghozandó intézkedéseknek adott esetben tartalmazniuk kell az alábbiakat:

- a) az összeférhetlenség kockázatát hordozó tevékenységben részt vevő érintett személyek közötti információcsere megelőzését vagy ellenőrzését szolgáló hatékony eljárások, amennyiben az ilyen információcsere kárt okozhat az ügyfél vagy ügyfelek érdekeiben;
- b) azon érintett személyek elkülönülő felügyelete, akiknek elsődleges funkciói közé tartozik tevékenységek elvégzése olyan ügyfelek nevében vagy szolgáltatások nyújtása olyan ügyfelek számára, akiknek érdekei ütközhetnek, vagy akik más módon esetleg ütköző, különböző érdekeket képviselnek, beleértve a biztosításközvetítő vagy a biztosító érdekeit is;
- c) minden közvetlen kapcsolat megszüntetése az egy adott tevékenységet végző érintett személyeknek teljesített kifizetések – beleértve a javadalmazást is – és más olyan érintett személyeknek teljesített kifizetések – beleértve a javadalmazást is – között, akik főként egy másik tevékenységet folytatnak, amennyiben e tevékenységekhez kapcsolódóan összeférhetlenség merülhet fel;
- d) intézkedések annak megelőzésére vagy korlátozására, hogy bármely személy illetéktelen befolyást gyakoroljon azon mód felett, ahogyan a biztosításközvetítő vagy biztosító, vagy azok ügyvezetői vagy alkalmazottai, vagy bármely, hozzájuk ellenőrzés révén közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó személy a biztosítási értékesítési tevékenységeket végzi;
- e) intézkedések annak megelőzésére vagy ellenőrzésére, hogy egy érintett személy egyidejűleg vagy egymás után részt vesz-e különböző biztosítási értékesítési tevékenységekben, amennyiben az ilyen részvétel akadályozhatja az összeférhetlenségek megfelelő kezelését;
- f) ajándékozási és juttatási politika, amely egyértelműen meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett ajándék vagy előny elfogadható vagy adható, valamint az ajándékok és előnyök elfogadása és adása esetén elvégzendő lépéseket.

(2) Amennyiben a biztosításközvetítők és biztosítók igazolni tudják, hogy az (1) bekezdésben említett intézkedések és eljárások nem megfelelőek annak biztosítására, hogy a biztosítási értékesítési tevékenységek folytatására az ügyfél legjobb érdekének megfelelően kerüljön sor, és azok nem részrehajlók a biztosításközvetítő, a biztosító vagy egy másik ügyfél ellentétes érdekei miatt, a biztosításközvetítőknek és biztosítóknak ebből a célból megfelelő alternatív intézkedéseket és eljárásokat kell elfogadniuk.

6. cikk

Tájékoztatás

(1) A biztosításközvetítők és biztosítók nem hagyatkozhatnak túlzott mértékben a tájékoztatásra annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek (EU) 2016/97 irányelv 28. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatása olyan végső intézkedés legyen, amely kizárólag akkor alkalmazható, ha a biztosításközvetítő vagy biztosító által az (EU) 2016/97 irányelv 27. cikkének megfelelően az összeférhetlenségek megelőzésére vagy kezelésére kidolgozott hatékony szervezeti és adminisztratív intézkedések nem elegendőek annak kellően megbízható módon való biztosítására, hogy megelőzzék az ügyfél érdekei sérelmének kockázatát.

(2) Az összeférhetlenségre vonatkozó tájékoztatás céljából a biztosításközvetítőknek és biztosítóknak az alábbiak mindegyikét meg kell tenniük:

- a) a szóban forgó összeférhetlenség konkrét leírásának rendelkezésre bocsátása;
- b) az összeférhetlenség általános jellegének és forrásainak kifejtése;
- c) az összeférhetlenség eredményeként az ügyfél számára felmerülő kockázatok és az e kockázatok csökkentésére tett lépések kifejtése;
- d) annak egyértelmű indokolása, hogy a biztosításközvetítő vagy biztosító által az összeférhetlenség megelőzésére vagy kezelésére kidolgozott szervezeti és adminisztratív intézkedések nem elegendőek annak kellő megbízhatósággal való biztosítására, hogy megelőzzék az ügyfél érdekei sérelmének kockázatát.

7. cikk

Felülvizsgálat és nyilvántartás-vezetés

(1) Az (EU) 2016/97 irányelv 27. cikkének alkalmazásában a biztosításközvetítők és biztosítók legalább évente értékelik és rendszeresen felülvizsgálják a 4. cikknek megfelelően létrehozott összeférhetlenségi politikát és megfelelő intézkedéseket hoznak a hiányosságok kezelésére.

(2) A biztosításközvetítőknél és biztosítóknál nyilvántartást kell vezetniük – annak rendszeres frissítésével – azokról a helyzetekről, amelyekben az ügyfél érdekei sérelmének kockázatával járó összeférhetetlenség merült fel vagy – folyamatban lévő szolgáltatás vagy tevékenység esetén – merülhet fel.

A biztosításközvetítők és biztosítók felső vezetésének gyakori rendszerességgel, de legalább évente írásbeli jelentéseket kell kapnia az első albekezdésben említett helyzetekről.

8. cikk

Az ösztönzők és az ösztönzési rendszerek értékelése

(1) Valamely ösztönző vagy ösztönzési rendszer az ügyfélnek nyújtott adott szolgáltatás minőségére káros hatást gyakorlónak minősül, ha jellegéből vagy mértékéből következően a biztosítási értékesítési tevékenységek végzését olyan módon ösztönzi, amely nem felel meg az ügyfél érdekeinek leginkább megfelelő, becsületes, tisztességes és szakszerű eljárásmoddall kapcsolatos kötelezettségnek.

(2) Annak értékelése céljából, hogy valamely ösztönző vagy ösztönzési rendszer az ügyfélnek nyújtott adott szolgáltatás minőségére káros hatást gyakorol-e, a biztosításközvetítőknél és biztosítóknál olyan átfogó elemzést kell végezniük, amely figyelembe veszi az ügyfélnek nyújtott adott szolgáltatás minőségére gyakorolt káros hatás kockázatát esetlegesen növelő vagy csökkentő összes releváns tényezőt és a káros hatás kockázatának megelőzése érdekében az értékesítési tevékenységet végző biztosításközvetítő vagy biztosító által megtett valamennyi szervezeti intézkedést.

A biztosításközvetítőknél és biztosítóknál különösen az alábbi kritériumokat kell figyelembe venniük:

- a) az ösztönző vagy az ösztönzési rendszer ösztönözhet-e arra a biztosításközvetítőt vagy biztosítót, hogy egy konkrét biztosítási terméket vagy egy konkrét szolgáltatást kínáljon vagy ajánljon az ügyfélnek annak ellenére, hogy a biztosításközvetítő vagy biztosító az ügyfél igényeinek jobban megfelelő, másik biztosítási terméket vagy szolgáltatást is tudna ajánlani;
- b) az ösztönző vagy az ösztönzési rendszer kizárólag vagy döntően mennyiségi üzleti szempontokon alapul-e, vagy az figyelembe veszi-e az alkalmazandó jogszabályoknak való megfelelést, az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások minőségét és az ügyfelek elégedettségét tükröző minőségi szempontokat is;
- c) a fizetett vagy kapott ösztönző értéke az adott termék és szolgáltatás értékéhez viszonyítva;
- d) az ösztönző fizetésére teljes mértékben vagy főként a biztosítási szerződés megkötésekor vagy a szerződés teljes időtartama alatt kerül-e sor;
- e) van-e olyan megfelelő mechanizmus, amely a termék lejárta vagy korai értékesítése, illetve az ügyfél érdekeinek sérelme esetén az ösztönző visszakövetelésére szolgál;
- f) van-e bármilyen formájú változó vagy függő küszöbérték, illetőleg olyan értéknövelő mechanizmus, amely az értékesítés volumenén vagy a forgalmi értéken alapuló célszám elérése esetén érvényesül.

III. FEJEZET

AZ ALKALMASSÁG ÉS A MEGFELELŐSÉG ÉRTÉKELÉSE

1. SZAKASZ

Az *alkalmasság értékelése*

9. cikk

Az *alkalmasság értékelése céljából megszerzendő információ*

(1) A biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatban az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdésével összhangban történő tanácsadás céljából a biztosításközvetítő vagy biztosító az ügyféltől vagy potenciális ügyféltől begyűjtendő információk körét az ügyfélnek vagy potenciális ügyfélnek nyújtandó tanácsadás valamennyi jellemzőjének fényében határozza meg.

(2) Annak sérelme nélkül, hogy az (EU) 2016/97 irányelv 20. cikkének (1) bekezdése szerinti bármely javasolt szerződésnek összhangban kell állnia az ügyfél igényeivel és szükségleteivel, a biztosításközvetítőknél vagy biztosítóknál be kell szerezniük az ügyfelektől vagy potenciális ügyfelektől mindazon információkat, amelyek számukra az ügyféllel vagy potenciális ügyféllel kapcsolatos lényeges tények megértéséhez és ahhoz szükségesek, hogy észszerű alapon meg tudják határozni azt, hogy az ügyfélnek vagy potenciális ügyfélnek adott személyes ajánlásuk megfelel valamennyi alábbi kritériumnak:

- a) a személyes ajánlás megfelel az ügyfél vagy potenciális ügyfél befektetési céljainak, ideértve a szóban forgó személy kockázattűrését is;

- b) a személyes ajánlás megfelel az ügyfél vagy potenciális ügyfél pénzügyi helyzetének, ideértve a szóban forgó személy veszteségviselési képességét is;
- c) a személyes ajánlás jellegénél fogva az ügyfél vagy potenciális ügyfél rendelkezik az adott termék vagy szolgáltatás meghatározott fajtája szempontjából releváns befektetések terén szükséges ismeretekkel és tapasztalatokkal.

(3) Az ügyfél vagy potenciális ügyfél pénzügyi helyzetével – ideértve a szóban forgó személy veszteségviselési képességét is – kapcsolatos tájékoztatás a következőkre vonatkozó információkat tartalmazza (amennyiben releváns): az ügyfél vagy potenciális ügyfél rendszeres jövedelmének forrása és nagysága, vagyona – beleértve a likvid eszközöket, a befektetéseket és az ingatlanokat – és rendszeres pénzügyi kötelezettségvállalásai. Az összegyűjtött információk körének meg kell felelnie az érintett termék vagy szolgáltatás konkrét típusának.

(4) Az ügyfél vagy potenciális ügyfél befektetési céljaival – ideértve a szóban forgó személy kockázattűrését is – kapcsolatos tájékoztatás a következőkre vonatkozó információkat tartalmazza (amennyiben releváns): az ügyfélnek vagy potenciális ügyfélnek a befektetés tartási idejére vonatkozó szándéka, kockázatvállalási preferenciái, kockázati profilja és a befektetés célkitűzései. Az összegyűjtött információk körének meg kell felelnie az érintett termék vagy szolgáltatás konkrét típusának.

(5) Amennyiben a biztosításközvetítő vagy biztosító nem szerzi be az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdése szerinti információkat, úgy nem adhat biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos tanácsot az ügyfélnek vagy potenciális ügyfélnek.

(6) Valamely biztosítási alapú befektetési termékkel kapcsolatban az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdésével összhangban nyújtott tanácsadás esetén a biztosításközvetítő vagy biztosító nem adhat ajánlást, amennyiben egy termék sem alkalmas az ügyfél vagy potenciális ügyfél számára.

(7) Az alapul szolgáló befektetési eszközök közötti váltást magában foglaló tanács adása esetén a biztosításközvetítőknek és biztosítóknak be kell gyűjteniük a szükséges információkat az ügyfél meglévő alapul szolgáló befektetési eszközeiről és az ajánlott új befektetési eszközökről is, majd el kell végezniük a váltás várható költségeinek és hasznának az elemzését annak érdekében, hogy megalapozottan ki tudják jelenteni, hogy a váltás várhatóan a költségeket meghaladó előnyökkel jár.

10. cikk

Az információ megbízhatósága

A biztosításközvetítők és biztosítók észszerű lépéseket tesznek annak biztosítására, hogy az ügyfelekről és potenciális ügyfelekről begyűjtött információk az alkalmasság értékelése szempontjából megbízhatóak legyenek. E lépések többek között a következőket foglalják magukban:

- a) biztosítják, hogy az ügyfelek tudatában legyenek a pontos és naprakész információszolgáltatás fontosságának;
- b) biztosítják, hogy az eszközök – így például az alkalmassági értékelő folyamat során használt kockázatértékelési és profilalkotási eszközök vagy az ügyfél ismereteinek és tapasztalatának értékelését szolgáló eszközök – a célnak megfelelőek és az ügyfelekre alkalmazható kialakításúak legyenek, továbbá esetleges korlátozásait feltárják és az alkalmassági értékelő folyamat során aktívan nyhítsék;
- c) biztosítják, hogy a folyamat során feltett kérdések az ügyfelek számára valószínűsíthetően érthetőek legyenek, pontosan tükrözzék az ügyfelek céljait és igényeit, valamint rávilágítsanak az alkalmassági értékelés elvégzéséhez szükséges információkra;
- d) továbbá adott esetben lépéseket tesznek az ügyfél-információk konzisztenciájának biztosítása érdekében, például megvizsgálják, hogy az ügyfél által szolgáltatott információk tartalmazznak-e nyilvánvaló pontatlanságokat.

11. cikk

Az alkalmasság értékelésével kapcsolatban az ügyfelekkel folytatott kommunikáció

A biztosításközvetítők és biztosítók nem okozhatnak félreérthetőséget vagy zavart felelősségükkel kapcsolatban a biztosítási alapú befektetési termékek alkalmasságának az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdése szerinti értékelése során. A biztosításközvetítők és biztosítók világosan és egyszerűen tájékoztatják ügyfeleiket arról, hogy az alkalmasság értékelésének célja, hogy képesek legyenek az ügyfél érdekének leginkább megfelelő módon eljárni.

12. cikk

Automatizált tanácsadás

A biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak az alkalmassági értékelés (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdésével összhangban történő elvégzéséért való felelősségét nem csökkentheti az a tény, hogy a biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos tanácsadásra teljes mértékben vagy részben automatizált vagy félig automatizált rendszeren keresztül kerül sor.

13. cikk

Csoportos biztosítás

A csoportos biztosítást illetően a biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak politikát kell kidolgoznia és végrehajtania arra vonatkozóan, hogy kit kell alkalmassági értékelés alá vetni abban az esetben, ha a biztosítási szerződés megkötésére a csoport tagjainak nevében kerül sor, és az egyes tagok nem dönthetnek egyenként a csatlakozásról. E politikának azzal kapcsolatban is tartalmaznia kell szabályokat, hogy hogyan valósul meg az értékelés a gyakorlatban, ideértve azt is, hogy kitől kell begyűjteni az ismeretekre és a tapasztalatokra, a pénzügyi helyzetre és a befektetési célokra vonatkozó információkat.

A biztosításközvetítő vagy biztosító rögzíti az első bekezdés alapján kialakított politikát.

14. cikk

Az alkalmasságra vonatkozó nyilatkozat

(1) Egy biztosítási alapú befektetési termék alkalmasságával kapcsolatban az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdésével összhangban nyújtott tanácsadás során a biztosításközvetítők és biztosítók olyan nyilatkozatot bocsátanak az ügyfél rendelkezésére (az alkalmasságra vonatkozó nyilatkozat), amely a következőket tartalmazza:

- a) az adott tanácsok összegzése;
- b) tájékoztatás arról, hogy a nyújtott ajánlás miért alkalmas az ügyfél számára, ideértve azt is, hogy miként felel meg az alábbiaknak:
 - i. az ügyfél befektetési céljainak, ezen belül a szóban forgó személy kockázattűrésének;
 - ii. az ügyfél pénzügyi helyzetének, ezen belül a szóban forgó személy veszteségviselési képességének;
 - iii. az ügyfél ismereteinek és tapasztalatainak.

(2) A biztosításközvetítők és biztosítók az alkalmasságra vonatkozó nyilatkozatba belefoglalják, hogy az ajánlott biztosítási alapú befektetési termékek valószínűsíthetően indokolják-e, hogy az ügyfél a rendelkezések rendszeres felülvizsgálatát kérje, és felhívják erre az ügyfelek figyelmét.

(3) Amennyiben a biztosításközvetítő vagy biztosító arról tájékoztatta az ügyfelet, hogy az alkalmasságot rendszeresen értékeli, úgy a kezdeti szolgáltatás meghatározását követő nyilatkozatok – az első nyilatkozatban szereplő összes részlet megismétlése nélkül – a szolgáltatások vagy az alapul szolgáló befektetési eszközök és/vagy az ügyfél körülményei változásainak bemutatására korlátozódhatnak.

(4) A rendszeres alkalmassági értékelést nyújtó biztosításközvetítők és biztosítók – ügyfeleik legjobb érdekének megfelelően – legalább évente felülvizsgálják az ajánlott biztosítási alapú befektetési termékek alkalmasságát. Ezen értékelés gyakoriságát az ügyfél jellemzőitől – például kockázattűrésétől – és az ajánlott biztosítási alapú befektetési termék jellegétől függően növelni kell.

2. SZAKASZ

A megfelelőség értékelése

15. cikk

Az értékelési eljárás

Annak sérelme nélkül, hogy az (EU) 2016/97 irányelv 20. cikkének (1) bekezdésével összhangban bármely javasolt szerződésnek összhangban kell állnia az ügyfél igényeivel és szükségleteivel, a biztosításközvetítőknek vagy biztosítóknak annak értékelésekor, hogy az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (2) bekezdésével összhangban értékesített biztosítási szolgáltatás vagy termék megfelelő-e az ügyfél számára, meg kell állapítaniuk, hogy az ügyfél rendelkezik-e az ajánlott vagy kért szolgáltatással vagy termékkel kapcsolatos kockázatok megértéséhez szükséges ismeretekkel és tapasztalattal.

16. cikk

Nem összetett biztosítási alapú befektetési termékek

A biztosítási alapú befektetési termék az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának ii. alpontja szerint nem összetettnek minősül, ha valamennyi alábbi kritériumnak megfelel:

- a) szerződésben garantált minimum lejáratú értéket tartalmaz, amely legalább az ügyfél által megfizetett, az indokolt költségeket nem tartalmazó összegnek felel meg;
- b) nem tartalmaz olyan kikötést, feltételt vagy kiváltó tényezőt, amely lehetővé teszi, hogy a biztosító lényegesen módosítsa a biztosítási alapú befektetési termék jellegét, kockázatát vagy kifizetési profilját;
- c) lehetőséget ad a biztosítási alapú befektetési terméknek az ügyfél rendelkezésére álló értéken történő értékesítésére vagy egyéb realizálására;
- d) nem tartalmaz olyan kifejezett vagy hallgatóságos díjakat, amelyek azt eredményezik, hogy, ha technikailag van is lehetőség a biztosítási alapú befektetési termék értékesítésére vagy egyéb realizálására, ez az ügyfélnek indokolatlan kárt okozhat, mert a díjak aránytalanok a biztosítót terhelő költségekhez képest;
- e) semmilyen módon nem foglal magában olyan struktúrát, amely megnehezíti az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését.

3. SZAKASZ

Az alkalmasság és a megfelelőség értékelésére vonatkozó közös rendelkezések

17. cikk

Az ügyféltől beszerzendő információk

(1) Az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) és (2) bekezdése alkalmazásában a biztosításközvetítők és biztosítók által az ügyfél vagy potenciális ügyfél releváns befektetések terén meglévő ismereteiről és tapasztalatairól beszerzendő szükséges információk – adott esetben – a következőket foglalják magukban az ügyfél jellegének és a felkínált vagy kért termék vagy szolgáltatás jellegének és típusának – egyben összetettségének és kapcsolódó kockázatainak – megfelelő mértékben:

- a) az ügyfél vagy potenciális ügyfél által ismert szolgáltatások, ügyletek, biztosítási alapú befektetési termékek vagy pénzügyi eszközök típusai;
- b) az ügyfél vagy potenciális ügyfél biztosítási alapú befektetési termékekkel vagy pénzügyi eszközökkel kapcsolatos ügyleteinek jellege, száma, értéke és gyakorisága, valamint a végrehajtásukra szolgáló időszak hossza;
- c) az ügyfél vagy potenciális ügyfél végzettsége és foglalkozása vagy releváns korábbi foglalkozása.

(2) A biztosításközvetítő vagy biztosító nem ösztönzi az ügyfelet vagy potenciális ügyfelet arra, hogy ne adja meg az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) és (2) bekezdése alkalmazásában előírt tájékoztatást.

(3) Amennyiben az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) vagy (2) bekezdése alkalmazásában szükséges információt a biztosításközvetítők és biztosítók az (EU) 2016/97 irányelv 20. cikke alapján már megszerezték, azokat nem kell újból kérniük az ügyféltől.

(4) A biztosításközvetítő vagy biztosító joggal hagyatkozik az ügyfelei vagy potenciális ügyfelei által nyújtott információra, kivéve, ha tudja vagy tudnia kellene, hogy az nyilvánvalóan elavult, pontatlan vagy hiányos.

18. cikk

Időszakos beszámoló

(1) A 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 185. cikkének sérelme nélkül a biztosításközvetítő vagy biztosító tartós adathordozón időszakos beszámolót küld az ügyfélnek a számára nyújtott szolgáltatásokról és az ügyfél nevében végrehajtott ügyletekről.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvenca II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.).

(2) Az (1) bekezdésben előírt időszakos beszámoló pártatlan és kiegyensúlyozott áttekintést ad a beszámolási időszak során az ügyfélnek nyújtott szolgáltatásokról és az ügyfél nevében végrehajtott ügyletekről, és adott esetben tartalmazza az említett szolgáltatások és ügyletek teljes költségét, valamint az egyes alapul szolgáló befektetési eszközök értékét.

(3) Az (1) bekezdésben előírt időszakos beszámolót legalább évente meg kell küldeni.

19. cikk

A nyilvántartások megőrzése

(1) Az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ alkalmazásának sérelme nélkül a biztosításközvetítők és biztosítók nyilvántartást vezetnek az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) és (2) bekezdésével összhangban elvégzett alkalmassági vagy megfelelőségi értékelésekről. A nyilvántartás tartalmazza az ügyféltől kapott információt és az ügyféllel kötött megállapodással létrejött valamennyi dokumentumot, köztük azokat, amelyek meghatározzák a felek jogait, valamint azon egyéb feltételeket, amelyekkel a biztosításközvetítő vagy biztosító szolgáltatásokat nyújt az ügyfél számára. E nyilvántartást legalább a biztosításközvetítő vagy biztosító és az ügyfél közötti kapcsolat időtartama alatt meg kell őrizni.

(2) Az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (1) bekezdésével összhangban elvégzett alkalmassági értékelés esetén a nyilvántartásnak az alábbiakat is tartalmaznia kell:

- a) az alkalmassági értékelés eredménye;
- b) az ügyfél részére tett ajánlás és az e rendelet 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban rendelkezésre bocsátott nyilatkozat;
- c) a biztosításközvetítő vagy biztosító által az alkalmassági értékelés tekintetében végrehajtott módosítás, különös tekintettel az ügyfél kockázattűrésének megváltoztatására;
- d) az alapul szolgáló befektetési eszközökben bekövetkezett bármely változás.

(3) Az (EU) 2016/97 irányelv 30. cikkének (2) bekezdésével összhangban elvégzett megfelelőségi értékelés esetén a nyilvántartásnak az alábbiakat is tartalmaznia kell:

- a) a megfelelőségi értékelés eredménye;
- b) az ügyfélnek adott figyelmeztetés, amennyiben a biztosítási alapú befektetési termék az értékelés szerint potenciálisan nem megfelelő az ügyfél számára, továbbá az, hogy kérte-e az ügyfél a szerződés megkötését a figyelmeztetés ellenére, és ha igen, a biztosításközvetítő vagy biztosító elfogadta-e az ügyfél kérését a szerződés megkötésére vonatkozóan;
- c) az ügyfélnek adott figyelmeztetés, amennyiben az ügyfél nem szolgáltatott elegendő információt ahhoz, hogy a biztosításközvetítő vagy biztosító elvégezze a biztosítási alapú befektetési termék megfelelőségének értékelését, továbbá az, hogy kérte-e az ügyfél a szerződés megkötését a figyelmeztetés ellenére, és ha igen, a biztosításközvetítő vagy biztosító elfogadta-e az ügyfél kérését a szerződés megkötésére vonatkozóan.

(4) A nyilvántartást olyan adathordozón kell megőrizni, amely az adattárolást alkalmassá teszi arra, hogy ahhoz az illetékes hatóság jövőbeni hivatkozás céljából hozzáférjen. Az illetékes hatóságnak képesnek kell lennie arra, hogy közvetlenül hozzáférjen az adatokhoz, egyértelműen és pontosan visszakeressen minden egyes elemet és könnyen azonosítson minden változtatást, javítást vagy más módosítást, illetve a nyilvántartások ilyen módosításokat megelőző tartalmát.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

20. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2018. február 23-tól kell alkalmazni.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2017. szeptember 21-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER
